

Cele două lalele¹

Acum câțiva ani, în timp ce mă plimbam prin grădinile Palatului Fulham cu câinele meu, am ajuns din urmă o bătrână, care împingea un cărucior de copil. Îi vorbea cu însuflețire ocupantului aceluia cărucior, drept care, poate că n-a fost nerezonabil din partea mea să mă arăt surprins când am descoperit, depășind-o, că și acela era tot un câine. Stătea culcat pe spate, sprijinit de perne, având o păturică înfășurată în jurul mijlocului; de sub acea învelitoare, se zărea marginea unui bandaj gros. Așezat foarte confortabil și liniștit, cățelul se uita în jur, în timp ce bătrâna îl hurduca printre flori, sporovăindu-i în felul acela optimist și încurajator în care oamenii li se adresează invalizilor.

Când am trecut pe lângă ea, am făcut o remarcă oarecare, de înțelegere, și s-a dovedit că bătrâna era mai mult decât doritoare să-mi povestească despre toate necazurile ei, despre cât de grav bolnav îi fusese bietul cățel, din cauza unei tumori interne, dar acum era pe drumul cel bun al recuperării, mulțumită, ah!, dar cât de mulțumită – nici nu-i putea mulțumi îndeajuns – minunatei doctorițe veterinare care i-l operase și care fusese atât de isteată și de amabilă,

¹ *Tulip* din limba engleză se traduce prin „lalea“ (n. red.).

pentru că, nu-i așa?, dacă n-ar fi fost ea, bietul cățel, care era un cățel atât de bun, i-ar fi murit fără doar și poate.

— Nu-i așa, iubitule, c-ai fi murit? s-a întors bătrâna către invalid, care zăcea nemișcat pe spate, prins între perne, cu lăbuțele încrucișate peste burtică și cu o mină foarte solemnă pe nutrița lui ascuțită.

Această discuție mi-a făcut o impresie profundă. Pe-atunci, lumea câinilor era ceva cu totul nou pentru mine, de vreme ce reprezentantul ei, cu care ieșisem la plimbare, era primul câine pe care-l avusesem vreodată și erau multe lucruri legate de el pe care nu le știam și-aș fi vrut să le învăț. Am rămas uimit, auzind că și câinii puteau trece prin operații complexe, încât să li se desfacă și să li se coasă burțile la loc, așa cum pățeam și noi, oamenii, și încercam să-mi închipui acea corcitură de cățel întins pe masa de operație, sub lumina orbitoare a lămpilor de deasupra, înconjurat de fețele grave ale chirurgilor, asistentelor și anesteziștilor, cu toții aplecați peste el. Ce s-ar fi ales – Doamne, iartă-mă! – de cățeaua mea, m-am întrebat neliniștit, dacă ar fi ajuns vreodată să dezvolte vreo complicație atât de gravă, cum era o tumoare internă? Cine și-ar fi bătut capul s-o opereze? Înainte să mă despart de bătrâna cu căruciorul, am avut grijă să-i cer numele și adresa doctoriței veterinare „atât de istețe și de amabile“.

Câinele meu este o femelă de lup alsacian. O cheamă Tulip. Lupii alsacieni au o reputație proastă; se spune că mușcă mâna care-i hrănește. Ce-i drept, și pe mine m-a mușcat Tulip odată, dar accidental – mi-a confundat mâna cu mărul stricat, pe care amândoi am încercat să-l apucăm simultan. Unul dintre caninii ei s-a înfipt până la os în

articulația degetului meu mare. Când mi l-am ținut după aceea sub un jet de apă, puteam să-mi văd tendoanele. Cu toții facem greșeli, iar Tulip mi-a demonstrat cât de rău îi părea. S-a rostogolit prin iarbă, rămânând cu toate labele în sus; iar mai târziu, când mi-a văzut mâna bandajată, s-a retras în colțul camerei – cel mai întunecat dintre colțuri – și-a rămas acolo toată după-amiaza. Mai mult de atât, n-ai ce face.

Dar, dacă arăți ca o fiară sălbatică, oamenii se așteaptă să te și porți ca atare; ei, care au tendința să uite cât de sălbatic se poate comporta propria lor specie, scutură din capete la vederea unui lup alsacian. Zic: „La ce te poți aștepta din partea unui lup?”¹

Tulip nu depunea niciun efort major pentru ca situația respectivă să se amelioreze. Dacă oamenii se arătau înclinați să se uite la ea chiorâș, ea le oferea toate motivele s-o privească taman așa. Ei o tratau cu neîncredere; ea, pe ei, cu suspiciune. Adevărul este că repudia specia umană pe de-a întregul – restul speciei umane, mai bine zis. *Eu* puteam face cu ea orice doream, cu o singură excepție: s-o împiedic să latre la ceilalți oameni. În această privință – părea să vrea să-mi spună –, știa mai bine ca mine ce avea de făcut. Și totuși, oriunde mergea, se purta întotdeauna cu o demnitate exemplară și o bună-creștere desăvârșită, atâta timp cât era lăsată într-ale ei. Abia când cineva se

¹ „Nu lăsa câinele ăla să se-apropie de mine!“, mi-a strigat un vagabond, într-o zi, în parcul Brook. „Nu poți avea încredere-n ei!“ – „Nici tu n-arăți prea de încredere“, i-am răspuns, și probabil c-a fost ca și cum i-aș fi bătut un cui în cap, fiindcă imediat a scos un șis de pe sub maldărul de haine pe care le avea pe el și-a început să-l agite înspre mine, după ce-l desfăcuse cu destulă greutate (n. a.).

apropia de ea, sau numai lăsa impresia c-ar fi avut de gând să se apropie de ea – păi, atunci își exprima și ea părerea. Și-o exprima tare și răspicat și avea o mulțime de lucruri de spus, cu toate că nici eu nu știam ce anume avea în minte. Adevărul este că, deși eram foarte nerăbdător să știu, eram mult mai puțin nerăbdător să aflu. Blândețea și bunătatea ei față de mine erau de așa natură, încât îmi era aproape cu neputință să cred că nu acelea erau trăsăturile dominante ale firii ei, cu toate că limbajul pe care-l folosea față de alții cu siguranță îmi suna destul de dur – iar un limbaj injurios, cum bine se știe, nu întotdeauna se rezumă la doar atât.

Fără îndoială că motivul pentru care aveam grijă s-o apăr întruna, ca să nu fie pusă la încercare și să trebuiască să demonstreze până unde era în stare să meargă – motivul, deci, era că aveam, recunosc, o vagă bănuială până unde anume ar merge; dar cei doi șoferi de autobuz și poștașul, pe care-i mușcase deja, nu puteau fi considerați, propriu-zis, niște mostre sociologice autentice ale sentimentelor lui Tulip față de toată omenirea. Aceștia trei făcuseră anumite lucruri – cum ar fi, să se apropie de noi fără niciun zgomot, încălțați în pantofi de sport, ori să bată brusc în peretele autobuzului, chiar lângă noi, câte un *pac-pac-pac* zgomotos, cu carnetele de bilete, ca să-i transmită șoferului mesajul că putea pleca –, lucruri ce stă în firea câinilor să dezaprobe; în tot cazul, nu-i rănise, doar îi smucise de mânecă sau de braț; și, cu toate că unul dintre șoferi își suflecăse mâneca, vrând să-și etaleze rana, el însuși păruse dezamăgit de faptul că nu avea nimic de arătat, cu excepția unei mici împunsături albe în piele.

Când se spune despre copii că sunt dificili, cauza este pusă, frecvent, pe seama familiilor din care provin, așa încât și eu am dat vina pentru comportamentul ei nesociabil pe prima familie în care trăise Tulip. Inițial, fusese a unor oameni din clasa muncitoare, iar aceia, deși o îndrăgeau în felul lor, foarte rar o scoteau afară. Prea era excitabilă și valoroasă, ca să i se dea voie să umble fără lesă – drept care, trăgea de ea cât putea. În răstimp de aproape un an, practic nu părăsise niciodată casa lor, ci își petrecuse zilele într-o curticică din spatele casei, aproape numai singură, de vreme ce stăpânii erau plecați la muncă toată ziua. Prin urmare, nu i se putea cere să fi învățat regulile unei lumi pe care atât de rar o vizita; singura „dresură” pe care o căpătase vreodată fusese câte o ciomăgeală, din când în când, pentru stricăciunile pe care le descopereau stăpânii ei, odată întorși acasă. Lupii alsacieni, mai ales, nu se împacă bine cu bătăile; prea sunt inteligenți – și prea n-au stare. De la o asemenea existență o salvasem, când era la vârsta de un an și șase luni, și acelei vieți, pe care o dușese acolo, îi atribuiam tulburările ei psihice. Iată de ce se vedea clar că, dacă o lăsam să se poarte după cum credea ea de cuviință, nu m-ar mai fi scăpat din priviri niciodată, cât ar fi fost de lungă noua ei viață.

Trebuie neapărat să adaug și asta: e frumoasă, Tulip a mea. Oamenii vor întotdeauna s-o mângâie, ceea ce ea nu suportă. Urechile-i sunt înalte și ascuțite, precum ale lui Anubis¹. Cum de reușește să și le țină ridicate fără încetare,

¹ Numele grecesc al zeului egiptean al morții, mumificării, îmbălsămării și, în general, a tot ceea ce e legat de moarte în religia egipteană (unde se numește Inpu sau Anpu), înfățișat ca un șacal sau bărbat cu cap de șacal (n. trad.).

de parcă i-ar fi apretate, nu știu, fiindcă altfel îi sunt atât de moi și aparent fragile, sub stratul fin de blană cenușie, ca de șobolan, care i le acoperă; când stă dreaptă, cu spațele spre soare, lumina i se vede prin țesutul delicat, așa încât pare să aibă urechi de un roz sidefiu, incandescente. Are și fața prelungă și ascuțită, în principiu de un cenușiu ca de piatră, numai că botul și maxilarul de jos îi sunt negre-tuci. Tot negre îi sunt și marginile ochilor ca de ambră, de parcă și le-ar fi rimelat din greu, precum și micile smocuri mobile, care-i țin loc de sprâncene și-i stau deasupra ochilor ca niște accente. Iar în mijlocul frunții, are un fel de semn al castei, cum au indienii, ca un diamant negru suspendat acolo, așa cum are Pegasul din *Parnasul*¹ lui Mantegna, o bijuterie chiar pe frunte, susținută de un fir negru subțire, nu mai gros decât o linie trasă cu creionul de-a curmezișul țestei, între cele două urechi înălțate. Câte o umbră i se întinde peste frunte, de-o parte și de cealaltă a semnelui de castă, motiv pentru care, după cum cade lumina, diamantul cu pricina pare a fi trupul unei păsăruici cu aripile desfăcute, în plin zbor.

Aceste semne întunecate îi despart chipul, simetric, în zone colorate pastelat, ca un mozaic sau ca o fereastră cu vitraliu; capul, împărțit de firul negru ca de o bisectoare, capătă două pete rozalii, ca niște primule; centrul feței rămâne de un cenușiu palid; șaua nasului, deasupra celor două buze lungi, negre, e cafenie; obrajii-i sunt albi, și pe fiecare dintre ei tronează câte o *patte de mouche*², elegant

¹ Sau *Marte și Venus* (1497), pictură de Andrea Mantegna (1431-1506) (n. trad.).

² Textual: „labă de muscă“ (în limba franceză în original). E vorba de un semn de culoare neagră, ca o bifă (n. trad.).

plasată. Un fel de tiv alb, delicat, îi împresoară lobii urechilor, înrămând acest chip straniu, clovnicesc, altminteri cu trăsături bine definite; iar de acolo în jos, îi acoperă tot gâtul și torsul cu un soi de pieptar de cămașă, de albeața zăpezii.

În rest, descrierea ei oficială, coloristic vorbind, este: cenușiu-samur. Tulip este un câine cenușiu, care poartă o tunică de samur. Cenușiul ei este cenușiul scoarței de mesteacăn; tunică ei de samur are textura satinului și-i îmbracă trupul alungit, precum o pătură de pus pe cal. Niciun croitor nu i-ar fi putut-o croi cu mai multă eleganță: îi înconjoară încheieturile de la umeri și coapse și-i formează o linie dreaptă de-a lungul vârfulor coastelor, deschizându-se la piept și pe burtă. La crupă, i se potrivește ca o glugă, care se întinde apoi, ca o dungă subțire, de la bază până tocmai la vârful cozii lungi. Văzută de sus, prin urmare, Tulip este un câine de culoare neagră; în schimb, când se rostogolește pe spate, e un câine cenușiu. Două panglici de blană întunecate îi coboară de la tunică peste umeri, încheindu-i-o la stern, care dă impresia că leagă laolaltă cele două panglici, de parcă ar fi o broșă de fildeș.

Trecuse deja pe la trei veterinari, din motive diverse. Și s-a dovedit a fi o măsură a naivității mele în materie de câini faptul că, prima dată când m-am consultat cu un medic veterinar, mă dusesem la el, de fapt, ca să mă interesez dacă nu cumva Tulip intrase în călduri. Netranșată a rămas chestiunea – de către doctor, vreau să zic –, pentru că, în cele din urmă, când a reușit și el să se facă auzit, în cabinetul acela mohorât, peste provocările ei asurzitoare și îndemnurile mele deznădăjduite, menite s-o liniștească, tot ce s-a găsit să-mi spună, pe un ton glacial, a fost: